

Ekotellingen aardappels, groenten en fruit in supermarkten

10 december 2021

Voor contact:
pan.nederland@gmail.com

Samenvatting

Door PAN NL zijn Ekotellingen in de zes grootste supermarkten van Nederland in week 47 van 2021 (22- 26 november 2021) uitgevoerd. Daarbij zijn in supermarkten het aantal stuks biologische producten aan aardappelen, groenten en fruit (AGF) in de schappen geteld.

ALDI minst duurzame supermarkt

ALDI is de minst duurzame supermarkt van Nederland. In het aanbod van verse groenten en fruit kon bij ALDI gemiddeld slechts één biologisch product aangetroffen worden. Dit blijkt uit een beperkte steekproef uitgevoerd door PAN Nederland in 53 winkels van de grootste supermarkten eind november. ALDI heeft de biologische producten overboord gegooid. In 2017 had ALDI bij een vergelijkbare steekproef van Greenpeace nog 11 biologische producten in het assortiment. De andere Duitse retailer, Lidl, doet het een stuk beter. Lidl voerde in 2017 een magere 12 biologische producten, terwijl dat op dit moment is gestegen naar 18. Daarmee zit Lidl in de middenmoot, samen met supermarktketen Plus (gemiddeld 22). De betere supermarkten zijn Jumbo en Coop, beide met gemiddeld aanbod van 30 biologische producten. Albert Heijn was en blijft koploper.

Ambitieuze regelgeving ten behoeve van biologische landbouw vereist

Het gemiddeld aanbod van biologische producten van alle supermarkten is op basis van deze beperkte steekproef in 4 jaar gezakt van 28 naar 23. Met deze teruggang wordt het zeer moeilijk de Europese doelstelling van 25% biologisch landbouwareaal in 2030 te halen, als het huidige marktaandeel van alle biologische producten in de supermarkten blijft steken op 3,26% en het Nederlandse biologische landbouwareaal op 4,1%.

PAN Nederland roept de Nederlandse overheid op ambitieuze regelgeving op te stellen die de groei van de biologische landbouw sterk bevordert. Biologische landbouw en de realisatie van de doelstelling van 25% biologische landbouw in 2030 dient in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 centraal te staan.

1. Inleiding

Door PAN NL zijn Ekotellingen in de zes grootste supermarkten van Nederland in week 47 van 2021 (22- 26 november 2021) uitgevoerd. Daarbij zijn in supermarkten het aantal stuks biologische producten aan aardappelen, groenten en fruit (AGF) in de schappen geteld. In dit rapport zijn de resultaten weergegeven (zie paragraaf 4) en conclusies en aanbevelingen (zie paragraaf 5) aangegeven.

Doel Ekotellingen

Doel van het onderzoek is een beeld van de stand van zaken van het aanbod biologisch AGF per supermarkt te geven. Er komen verschillen tussen filialen van één supermarktketen voor. De klantenkring kan meer of minder om biologisch vragen en de inkoper maakt ook zijn of haar eigen keuzes. Door in verschillende filialen te tellen wordt dit probleem ten dele ondervangen.

2. Kader van de Ekotellingen

Voor het duiden van de resultaten van de Ekotellingen is de onderstaande informatie van belang:

- Omzet biologische producten in supermarkten in 2020 (zie paragraaf 2.1);
- Ekotelling Greenpeace 2017 (zie paragraaf 2.2);
- Doelstelling biologische landbouw Europa 2030 (zie paragraaf 2.3).

2.1 Omzet biologische producten in supermarkten in 2020

Door onderzoeksbureau IRI¹ zijn in opdracht van Bionext omzetcijfers aan biologische producten in de Nederlandse supermarkten bepaald. In het Trendrapport van Bionext² zijn de omzetcijfers opgenomen (Zie paragraaf 2.1 Supermarkten. Zie tevens bijlage 1). Het Trendrapport geeft onder meer het volgende aan:

- het marktaandeel biologisch in supermarkten bedroeg in 2020 3,26%. Dat is redelijk gelijk gebleven aan 2019 (3,21%).
- biologische aardappelen, groenten en fruit (AGF) in supermarkten is de grootste categorie. Dit marktaandeel bedroeg 4,48% in 2020. De categorie AGF steeg met 14,1%. De tomaat is de meest verkochte biologische groente.

2.2. Ekotellingen Greenpeace 2017

In september 2017 zijn Ekotellingen door Greenpeace uitgevoerd.^{3 4} De resultaten van deze Ekotellingen staan in bijlage 2 weergegeven. Bij de bespreking van de resultaten van de Ekotellingen van PAN NL is ook een vergelijking gemaakt met deze Ekotellingen.

In de periode 1998-2013 heeft Milieudefensie Ekotellingen uitgevoerd.⁵

2.3 Doelstelling biologische landbouw Europa 2030

De Europese Commissie heeft als doelstelling 25% biologische landbouw in 2030 gesteld. Het huidige marktaandeel van 3,26% zou dan met een factor 8 in de komende 8 jaar moeten groeien.

---

¹ <https://www.iriworldwide.com/nl-nl/company/contact-us>

² https://bionext.nl/application/files/5916/3333/2378/BIONEXT_TRENDRAPPORT_2020.pdf . Nieuwsbericht Bionext (dd 27 september 2021) over Biologisch Trendrapport 2020: <https://bionext.nl/nieuws/biologisch-trendrapport-2020-444/> Nieuwsbericht Biologisch Trendrapport 2019: <https://www.duurzaam-ondernemen.nl/marktaandeel-biologische-producten-in-supermarkten-in-2019-niet-gestegen/>

³ <https://www.greenpeace.org/static/planet4-netherlands-stateless/2018/06/Rapport-Supermarkt-Biocheck-2017.pdf> . Rapportage november 2017. Zie samenvatting in bijlage 5.

⁴ In totaal zijn 257 filialen van 7 supermarkten geteld. Dat is 9% van alle filialen (in totaal 2.948 in 2017).

⁵ <https://milieudefensie.nl/archief/eko-tellingen-hoe-biologisch-is-jouw-super>

3.Opzet Ekotellingen

Geselecteerde supermarkten

Op basis van het marktaandeel in 2020 zijn de zes grootste supermarkten geselecteerd. Dit zijn Albert Heijn, Jumbo, Aldi, Lidl, Plus en Coop.⁶ Het marktaandeel van deze supermarkten in 2020 staat aangegeven in tabel 1.

Tabel 1. Marktaandeel grootste Nederlandse supermarkten

	Supermarkt	Percentage
1	Albert Heijn	35%
2	Jumbo	21,5%
3	Lidl	10,7%
4	Plus	6,7%
5	Aldi	5,5%
6	Coop	3,9%

Manier van tellen

De tellers hebben met behulp van een lijst waarop groenten en fruit staan aangegeven, geteld. De tellers zijn geïnstrueerd door middel van een instructie op papier (zie bijlage 3). Tellers hebben gebruik gemaakt van een telformulier (bijlage 4). Desgewenst is nog een telefonische toelichting gegeven. Tellingen hebben in ruim 50 supermarkten plaatsgevonden. 13 tellers hebben deelgenomen aan de tellingen. Voor het tellen is dezelfde aanpak gehanteerd als bij de Ekotellingen van Greenpeace in september 2017.

Getelde supermarkten

Er komen verschillen tussen filialen van één supermarktketen voor. De klantenkring kan meer of minder om biologisch vragen en de inkoop maakt ook zijn of haar eigen keuzes. Door in verschillende filialen (totaal ruim 50) te tellen wordt dit probleem ten dele ondervangen. Een minimum aantal van 5 supermarktwinkels per supermarktketen is geteld. Het gaat om een beperkte steekproef. De uitkomsten zijn daarmee een momentopname. De steekproef geeft een indicatie van wat de consument kan verwachten.

De supermarkten zijn in één korte periode bezocht (week 47 2021), zodat het verschil in (seizoensgebonden) aanbod van groenten en fruit geen rol speelt. De Nederlandse supermarktbranche kent vijf inkoopkantoren. Albert Heijn, Jumbo, ALDI en Lidl hebben elk een eigen inkoopkantoor voor groenten en fruit. De winkels van deze supermarkten worden centraal aangestuurd. Coop en Plus zijn aangesloten bij de inkoopcombinatie SuperUnie en zijn franchiseorganisaties.

4.Resultaten en conclusies Ekotellingen

4.1 Resultaten Ekotellingen november 2021

De resultaten van de Ekotellingen staan weergegeven in tabel 2.

---

⁶ <https://www.distrifood.nl/food-data/marktaandelen>

Tabel 2. Resultaten Ekotellingen PAN NL in supermarkten uitgevoerd in week 47 van 2021: het totaal aantal verschillende producten aardappelen, groenten én fruit (AGF) per supermarktketen.

	Supermarkt	Markt-aandeel	Aantal winkels geteld	Aantal verschillende producten biologische AGF 24 nov 2021
1	AH	35%	13	40
2	Coop	3,9%	5	30
3	Jumbo	21.5%	9	29
4	Plus	6,7%	5	22
5	Lidl	10,7%	10	18
6	Aldi	5,5%	11	1
	Totaal		53	
	gemiddeld			23

Uit de tabel kunnen de volgende conclusies op basis van deze steekproef worden getrokken:

1. Albert Heijn is koploper met gemiddeld 40 biologische producten in de categorie AGF.
2. Coop en Jumbo zijn tweede met een aantal van resp. 30 en 29 stuk biologische groenten- en fruitproducten.
3. Plus en Lidl komen uit op resp. 22 en 18 biologische producten AGF.
4. Aldi is hekkensluiter met gemiddeld slechts 1 biologisch product in de categorie AGF.
5. Het gemiddelde aantal biologische producten AGF bedraagt gemiddeld 23.

4.2 Vergelijking resultaten Ekotelling november 2021 met Ekotelling 2017

In tabel 3 is een vergelijking gemaakt van de Ekotellingen van eind november 2021 en de Ekotellingen van september 2017 van Greenpeace. Opgemerkt wordt dat de Ekotellingen 2021 ongeveer twee maanden later in het jaar heeft plaatsgevonden. Mogelijk is er daardoor een beperkter aanbod biologische producten aan het begin van de winter in de supermarkten. In de Ekotelling van Greenpeace zijn 257 filialen geteld.

Tabel 3. Vergelijking Ekotelling eind november 2021 en Ekotelling september 2017

	Supermarkt	Aantal winkels geteld	Aantal verschillende producten biologische groenten en fruit, 24 nov 2021	Aantal verschillende producten biologische groenten en fruit. Onderzoek Greenpeace, sept 2017	Verskil aantal ekotelling 2021 en aantal ekotelling 2017
1	AH	13	40	48	Minus 8
2	Coop	5	30	13	Plus 17
3	Jumbo	9	29	30	Minus 1
4	Plus	5	22	31	Minus 9
5	Lidl	10	18	12	Plus 6
6	Aldi	11	1	11	Minus 10
	Totaal	53			
	gemiddeld		23	28 van de in totaal 222 biologische én gangbare producten AGF. Dat is 11%. Telling in 257 filialen.	Minus 5

Het volgende valt op bij de vergelijking van de aantallen biologische AGF van de Ekotellingen eind november 2021 en september 2017:

- het gemiddeld totaal aantal biologische producten in alle getelde supermarkten is gezakt van 28 naar 23.

- koploper Albert Heijn is gedaald met ca 8 biologische producten (van 48 naar 40).
- stijgers zijn Coop (+17) en Lidl (+6).
- Jumbo is stabiel gebleven (-1).
- Dalers zijn Plus (-9) en Aldi (-10).
- Het aantal biologische producten AGF bij Aldi was in 2017 een factor 10 hoger (aantal 10). Aldi heeft nu gemiddeld 1 biologisch product in de winkel. Vaak zijn dit aardappelen. Bij Aldi valt wel het aantal groenten en fruitsoorten met het keurmerk 'On the way to Planet Proof' op. Echter bij het onderzoek naar bestrijdingsmiddelen op aardbeien van PAN NL bleek de belasting door bestrijdingsmiddelen van gangbare aardbeien en aardbeien met dit keurmerk 'On the way to Planet Proof' even hoog te zijn.⁷

5. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de onderzoeksresultaten heeft PAN NL de volgende conclusies en aanbevelingen voor de supermarkten en landelijke overheid.

5.1 Conclusie: Beleid supermarkten en overheid is volstrekt onvoldoende

Het aantal soorten biologische producten AGF in de supermarkten is zeker niet gestegen ten opzichte van voorafgaande jaren. Ook de financiële omzet aan biologische AGF in de sector van supermarkten is niet gestegen. De supermarkten doen daarmee geen extra inspanningen om het aandeel biologische AGF te verhogen. Er is nog een enorm gat te overbruggen om van de huidige van 3,26% biologische omzet in supermarkten in Nederland (in 2020) een areaal van 25% biologische landbouw in 2030 te realiseren, conform de doelstelling in de Green Deal van de Europese commissie. De Nederlandse supermarkten blijven een belangrijk afzetkanaal. Hoewel de Nederlandse biologische landbouw ook een deel van haar biologisch producten exporteert (anderzijds importeert de biologische sector ook biologische producten). De huidige aanpak van supermarkten en het overheidsbeleid schiet te kort.

5.2 Aanbeveling: ambitieus stimuleringsbeleid

Een ambitieus stimuleringsbeleid moet zowel vraag als aanbod gaan stimuleren. Daarvoor dient het beleid drastisch te worden omgegooid. Op dit moment ligt de ambitie van onze overheid voor de groei van de biologische landbouw dicht bij nul. Er is geen enkele stimulans. Biologische boeren worden bijvoorbeeld in het Nederlandse subsidieprogramma van de GLB (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) niet anders behandeld dan gangbare⁸, en de minister noemt de biologische landbouw niet eens in de landbouw Toekomstvisie 2030⁹. De Europese Green Deal komt wel met een streefcijfer in 2030 waarbij 25% van het landbouwareaal biologisch moet geteeld worden. Het areaal in Nederland bedroeg in 2020 slechts 4.1%. Om enigszins bij de Europese doelstelling in de buurt te komen, wordt door PAN NL het volgende beleid minimaal noodzakelijk geacht (zoals ook aangegeven in de notitie van PAN NL dd maart 2021)¹⁰:

1. Overheid dient terug aan het stuur en een einde te maken aan het convenanten moeras;
2. Eerlijke prijzen. Onder meer geen BTW voor biologische producten;
3. Voorlichting en voorbeeld functie mbt biologische producten;

⁷ <https://www.pan-netherlands.org/bestrijdingsmiddelen-in-aardbeien/> dd 19 juli 2021.

⁸ <https://www.pan-netherlands.org/new/wp-content/uploads/2021/03/Biologische-Landbouw-PAN-NL-maart-2021-2.pdf>

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/09/28/uitvoeringsprogramma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030>

¹⁰ <https://www.pan-netherlands.org/new/wp-content/uploads/2021/03/Biologische-Landbouw-maatregelen-PAN-NL-maart-2021.pdf>

4. Landbouw voorlichting en onderzoek;
  5. Omschakelingspremie voor agrariërs die omschakelen naar biologische landbouw;
  6. Regelgeving die de groei van biologische landbouw sterk bevordert.
- Zie verder de nota van PAN NL (dd maart 2021) hierover.

Bijlage 1. Marktaandeel biologische producten in supermarkten. Paragraaf 2.1 Trendrapport Bionext dd 27 september 2021

2.1 SUPERMARKTEN

De cijfers die inzicht geven de ontwikkeling van de biologische omzet in het supermarktkanaal, zijn in verband met de langdurige lockdown-periode nog niet gevalideerd met een interne winkelcheck. Rond november 2021 zal ook de interne winkelcheck verwerkt zijn in de cijfers. Verwachting vanuit onderzoeksbureau IRI is dat in de cijfers rondom de biologische omzet er na winkelvalidatie slechts geringe fluctuaties te zien zullen zijn. De cijfers zoals hieronder gepubliceerd zijn exclusief omzetontwikkeling bij de discounters, zoals Aldi en Lidl.

- In 2020 is de omzet van de supermarkten door de lockdown explosief gestegen (11,8%) en de omzet van biologische producten zelfs nog iets meer (12,9%).
- De top 3 meest verkochte biologische producten in de supermarkt zijn melkdranken (melk en karnemelk) (€73,5 mln), eieren (€67 mln) en yoghurt (alle varianten) (€ 44,8 mln).
- Grootste groei is de vinden in de categorie DKW. Een verklaring daarvoor lijkt het vullen van de voorraadkastjes met langer houdbare producten te zijn gedurende de lockdown.
- De categorie vlees & vleeswaren blijft flink achter op de totale omzetgroei van biologisch. De belangrijkste verklaring hiervoor is te vinden in een verschuiving van het promotiebudget bij de grote retailers van biologisch vlees naar vleesvervangers (niet persé biologisch). Dit sluit aan bij een grotere ontwikkeling waarbij retailers meer hun focus lijken te leggen op 'single-issue-keurmerken'. Zij geven er de voorkeur aan om duurzame producten of keurmerken onder de aandacht te brengen bij de consument die zich richten op één helder duurzaamheidsthema (zoals het eten van minder vlees bij de vleesvervangers) in plaats van het lastiger uit te leggen multi-issue-keurmerk EU-biologisch.

Productgroepen	2019 Totaal omzet voeding(€)	2020 Totaal omzet voeding(€)	Index totaal	2019 Omzet biologisch (€)	2020 Omzet biologisch (€)	Ontwikkeling	Markt-aandeel biologisch
	(x mln)	(x mln)		(x mln)	(x mln)		
AGF	4.128,5	4.675,7	13,3%	181,2	209,5	15,6%	4,48%
Brood & banket	1.933,0	1.982,4	2,6%	16,1	18,5	14,9%	0,93%
Eieren	344,8	395,3	14,6%	57,3	67,0	16,9%	16,95%
Vis	637,6	744,6	16,8%	8,6	10,1	17,4%	1,36%
Vlees & vleeswaren	4.117,8	4.654,9	13,0%	152,0	153,0	0,7%	3,29%
Zuivel -vers	3.894,0	4.343,0	11,5%	160,5	174,0	8,4%	4,01%
Houdbaar (DKW)	12.495,9	14.017,4	12,2%	314,7	373,2	18,6%	2,66%
Totaal	27.551,4	30.813,3	11,8%	890,4	1.005,3	12,9%	3,26%

Bron: IRI, augustus 2021

Bijlage 2. Resultaten van de Grote Supermarktcheck, Greenpeace 2017

TWEE RANGLIJSTEN

Op basis van onze tellingen stelden we twee ranglijsten samen. De eerste laat zien welke supermarktketen het grootste aandeel biologische aardappelen, groenten en fruit in haar schappen legt (figuur 1). Ranglijst twee geeft weer wie in absolute aantallen de meeste bioproducten aanbiedt (figuur 2).

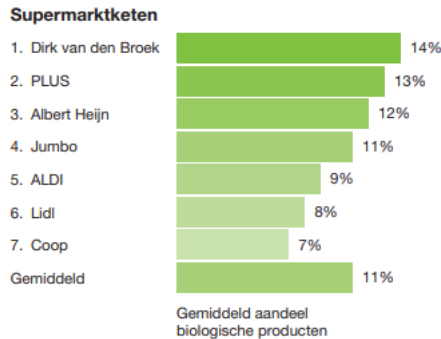
Tot onze verrassing voert niet Albert Heijn of Jumbo – die immers als eersten beterschap beloofden – de eerste ranglijst aan, maar Dirk van den Broek! Gemiddeld 14 procent van de aardappelen, groenten en fruit in zijn assortiment is biologisch. Op de tweede plaats staat PLUS met 13 procent bioproducten en Albert Heijn volgt met 12 procent. Jumbo blijft steken op 11 procent, terwijl ALDI niet verder komt dan 9 procent. Hekkensluiters zijn Lidl en Coop met een aandeel van respectievelijk 8 en 7 procent biologisch.

Dirk heeft het grootste aandeel biologische producten, Albert Heijn heeft de meeste keuze in bio.

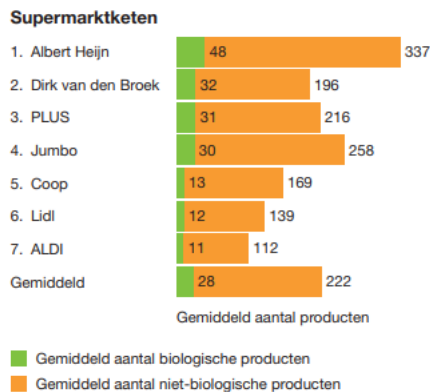
Albert Heijn staat wel op nummer 1 van de tweede ranglijst: deze supermarktketen biedt consumenten gemiddeld de meeste biologische aardappelen, groenten en fruit aan (48) en doet het in absolute termen dus beter dan de andere supermarkten. Omdat Albert Heijn een rijker gevulde groenteafdeling heeft (337 gangbare producten), is het aandeel biologisch in verhouding kleiner dan dat van Dirk en PLUS. Dirk van den Broek staat in deze ranglijst op nummer 2 met 32 bioproducten, een vergelijkbaar aantal als PLUS (31) en Jumbo (30), de nummers 3 en 4. We constateren echter een gapend gat tussen het aanbod van deze middenmoters en achterblijvers COOP, Lidl en ALDI; in hun schappen vonden we gemiddeld slechts 13, 12 en 11 biologische producten.

We zijn blij met het succes uit onverwachte hoek, maar moeten ook constateren dat het aanbod van biologische producten in de supermarktbranche nog bedroevend laag is. Gemiddeld zijn slechts 28 van de 222 producten die de supermarkten op hun groenteafdeling neerleggen biologisch geproduceerd. Samen bieden ze hun klanten gemiddeld niet meer dan 11 procent biologische producten.

Figuur 1. Ranglijst van supermarktketens op basis van het gemiddelde aandeel biologische AGF-producten. (AGF = aardappelen, groenten en fruit.)

Figuur 2. Ranglijst van supermarktketens op basis van het gemiddelde aantal biologische AGF-producten.

Bijlage 3. Instructie tellers bij ekotellingen 2021

Hieronder de instructie voor de tellers van de ekotellingen. Desgewenst kan de coördinator gebeld worden voor een verdere mondelinge toelichting. Ook tijdens de telling zelf bij onduidelijkheden

a. De zes grootste supermarkten worden geteld: 1. Albert Heijn. 2. Jumbo. 3. Lidl. 4. Plus. 5. Aldi. 6. Coop. Als supermarkten bij elkaar in de buurt liggen, is dat prima. Dan zullen waarschijnlijk mensen uit dezelfde type wijk naar de groep van supermarkten gaan. Als supermarkten niet echt bij elkaar liggen is dat geen probleem.

b. Op basis van twee tabellen (een voor groenten en een voor fruit) worden de verse biologische groenten en biologische fruitproducten die in de schappen bij de supermarkten, geteld. Op het telformulier dienen de namen van supermarkten bovenaan de kolom te worden ingevuld. Na telling van het aantal getelde groenten en het aantal getelde fruitsoorten dienen deze te worden opgeteld en het totale aantal onderaan de kolom als totaal te worden gezet.

d. Alleen verse producten worden geteld dwz geen langer houdbare producten zoals vacuum biologische verpakte gekookte bieten of langer houdbare zuurkool of rode kool, en geen biologische diepvriesproducten. Product dient ook daadwerkelijk in het vak te liggen dwz bij leeg vak wordt het product niet meegeteld.

e. Manier van tellen:

* Is een product aanwezig dan scoort het een één punt.

* Verschillende soorten en verpakkingen (bijv 1 en 3 kg verpakking bij aardappelen) van een product scoren elk één punt.

* Voorbeelden:

- product aardappelen: kruimig, vast, rood, 1 cq 3 kg verpakking. Deze scoren elk één punt.

- verse kruiden: peterselie, basilicum, selderij ed kunnen ook worden opgeteld. Elk een punt.

- pompoenen: als er zowel een oranje, een groene als een flespompoen liggen, levert dat 3 punten op.

* mocht er een biologisch vers product niet in de tabel staan, dan dien je deze onder er bij te schrijven, en mee te tellen.

f. dag waarop wordt geteld: woensdag 24 november cq zoveel mogelijk rond die dag.

g. de tellers houden hun resultaten vertrouwelijk dwz niet verspreiden.

h. de tellers mailen een duidelijke scan of foto van ingevulde tel-formulieren naar de coördinator. Ook kan de tabel met aantallen per produktsoort via de pc worden ingevuld, en toegestuurd.

Bijlage 4. Telformulier biologische verse groenten en vers fruit

	Tabel 1: Biologische groenten, alleen vers	Naam Sup 1: Adres en plaats:	Naam Sup 2: Adres en plaats:	Naam Sup 3: Adres en plaats:	Naam Sup 4: Adres en plaats	Naam Sup 5: Adres en plaats
1	Aardappel (vast, kruimig, verschillende grootte verpakking)					
2	Andijvie					
3	Aubergines					
4	Bieten (vers)					
5	Bleekselderij					
6	Bloemkool					
7	Boerenkool (ook gesneden in koeling)					
8	Broccoli					
9	Champignons (ook in koeling)					
10	Courgette					
11	Knoflook					
12	Knolselderij					
13	Komkommer					
14	Kool (witte, rode en/of groene en/of spits/ chinese/ gesneden en verpakt in koeling)					
15	Kruiden (vers; basilicum, peterselie etc)					
16	Paprika					
17	Pastinaak					
18	Pompoen (oranje, groen, flespompoen)					
19	Prei					
20	Sla (krop, ijsberg, rode sla; veldsla; verpakte gemengde sla in koeling)					
21	Snij- of sperzieboon					
22	Spinazie of snijbiet					
23	Tomaat					
24	Tuinboon / Doperwt (vers)					
25	Ui (gewoon/ rood)					
26	Venkel					
27	Witlof					
28	Wortels/ bospeen					

Toelichting bij tabellen 1,2 en3:

1.Toekennen punten: per soort groenten en fruit wordt één punt gegeven. Liggen er een zowel witte, rode én chinese kool dan worden er drie punten gescoord. Liggen er zowel biologische winterwortels als bospeen dan worden er twee punten gescoord.

2.Alleen verse producten worden geteld dwz geen langer houdbare producten zoals vacuum verpakte gekookte bieten of langer houdbare zuurkool of rode kool, en geen biologische diepvriesprodukten. Vers gesneden, verpakte sla of koolsoorten die in de koeling liggen worden wel meegeteld.

3.Producten die niet in de tabel staan vermeld, kunnen worden toegevoegd aan de tabel.

4.Na de telling alle scores optellen en het totaal van alle getelde groenten (tabel 1) en van alle fruitsoorten (tabel 2) optellen. Vervolgens in tabel 3 het totaal van tabel 1 en tabel 2 optellen.

	Tabel 2. Biologisch fruit, alleen vers	Naam Sup 1: Adres en plaats:	Naam Sup 2: Adres en plaats:	Naam Sup 3: Adres en plaats:	Naam Sup 4: Adres en plaats:	Naam Sup 5: Adres en plaats:
1	Ananas					
2	Appels					
3	Avocado					
4	Bananen					
5	Citroen					
6	Druiven					
7	Kiwi's					
8	Mandarijn					
9	Mango					
10	Peren					
11	Perziken en/of nectarines					
12	Pruimen					
13	Sinaasappel					
	Totaal aantal punten					

Toelichting bij tabel 2 Fruitsoorten:

1. Biologische kokosnoot en dadels worden niet meegeteld aangezien deze lang houdbaar zijn.

Tabel 3: Bepaling totaal aantal soorten biologische producten (som van biologische groenten én fruitsoorten)

	Supermarkt 1 Naam:	Supermarkt 2 Naam:	Supermarkt 3 Naam:	Supermarkt 4 Naam:	Supermarkt 5 Naam:
Aantal biologische verse groenten					
Aantal biologisch verse fruitsoorten					
Totaal aantal soorten biologische verse groenten én fruit					

SAMENVATTING

Ontwikkelingen biologisch landbouwareaal

- Het biologisch gecertificeerd landbouwareaal stijgt met 7,1%.
- Het aandeel biologisch landbouwareaal groeit naar 4,1%.
- Het aantal geregistreerde landbouwbedrijven groeit 1,9% van 2.076 naar 2.115.
- Ondanks de groei schakelen voor het vierde jaar op rij minder boeren om naar biologisch (22,6% minder omschakelaars in 2020 dan in 2019).
- De provincie Flevoland is nog steeds koploper in aandeel biologisch areaal (14,5%) en groeide met 7,8% naar 12.236 biologische hectare.
- Friesland is koploper met het aantal hectares in omschakeling (923 ha).
- Het Nederlands biologisch landbouwareaal ligt nog steeds ver onder het EU gemiddelde van 8,5% (2019).
- Oostenrijk is nog steeds koploper in de EU met 26% biologisch landbouwareaal (2019).

Ontwikkelingen marktaandeel biologisch

- 95,6% van de Nederlandse huishoudens hebben in 2020 biologische producten gekocht.
- De omzet op biologische producten in de Nederlandse supermarkten stijgt in 2020 met 12,9%, terwijl de totale omzet met 11,8% groeit.
- Het marktaandeel van biologisch in de Nederlandse supermarkten is daarmee vrijwel niet gegroeid en komt uit op 3,26% (ten opzichte van 3,21% in 2019).
- Melk, eieren en yoghurt zijn de meest verkochte biologische producten in de supermarkt in 2020.
- Waar in 2019 nog 78,7% van alle biologische aankopen in het supermarktkanaal werd gedaan, daalde dit percentage in 2020 naar 73,8%.
- De grootste barrière om biologisch te kopen blijft de prijs. 65% van de huishoudens geeft aan vaker biologisch te kopen als het goedkoper zou zijn.
- Met 12,1% biologisch marktaandeel is Denemarken de koploper in Europa. De Alpenlanden Zwitserland (10,4%) en Oostenrijk (9,3%) staan op plek twee en drie.